

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Savivaldybių merams
Valstybinėms mokykloms

2018-07-27 Nr. SR-3365

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO NR. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 STRAIPSNIŲ IR 5 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO BEI MOKYMO LĖŠŲ APSKAIČIAVIMO, PASKIRSTYMO IR PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠO ĮGYVENDINIMO

DĖL ETATINIO MOKYTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO

Informuojame, kad 2018 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymą (toliau – Įstatymas), kuris įsigalios 2018 m. rugsėjo 1 d. Įstatymu atsisakoma mokytojų valandinės tarifinės darbo apmokėjimo sistemos ir pereinama prie mėnesinės pareigybės algos – (etatinio) darbo apmokėjimo. Pažymėtina, kad Įstatymas taikomas valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ir kitų valstybės įsteigtų pinigų fondų lėšų (toliau – biudžetinės įstaigos), mokytojams, dirbantiems pagal darbo sutartis. Viešosioms įstaigoms rekomenduojama vadovautis Įstatymu, nustatant mokytojų darbo apmokėjimo sąlygas.

Etatinis mokytojų darbo apmokėjimas įvedamas mokytojams, dirbantiems pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas, nes tik jiems šiuo metu taikoma tarifinė valandinė darbo apmokėjimo sistema. Mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, esminės darbo apmokėjimo sąlygos nekeičiamos.

Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas, nurodytų Įstatymo 5 priedo I skyriuje, pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientai nustatomi už 36 valandas (kontaktines ir nekontaktines) per savaitę, 1512 – per mokslo metus. Siekiant teisingai ir adekvačiai įvertinti visas mokytojui nustatytas pareigas, Įstatyme numatyta visas mokytojo pareigybės valandas (kontaktines ir nekontaktines) apmokėti vienodu įkainiu.

Pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientai nustatyti, atsižvelgiant į pedagoginio darbo stažą ir kvalifikacinę kategoriją. Pedagoginio darbo stažas metais nurodomas tokiais intervalais: iki 2, nuo daugiau kaip 2 iki 5, nuo daugiau kaip 5 iki 10, nuo daugiau kaip 10 iki 15, nuo daugiau kaip 15 iki 20, nuo daugiau kaip 20 iki 25, daugiau kaip 25.

Atsižvelgiant į mokytojų veiklos sudėtingumą, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai mokytojams, dirbantiems pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus

ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas, didinami minėtame skyriuje nurodytais procentais. Dabar mokytojams, dirbantiems bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai dėl veiklos sudėtingumo buvo didinami nuo 5 iki 30 procentų tik už kontaktines valandas (už nekontaktines valandas nedidinami). Įstatyme nustatyta, kad pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai dėl veiklos sudėtingumo būtų didinami už kontaktines ir nekontaktines valandas nuo 3 iki 15 procentų. Pastovios dalies koeficientas neturi būti mažesnis negu koeficientas, nustatytas iki šio Įstatymo įsigaliojimo.

Didėjant imigracijos mastams, vis daugiau į šalį atvyksta mokinių, nemokančių lietuvių kalbos. Todėl papildyta nuostata, kad dėl veiklos sudėtingumo didinami pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai mokytojams, mokantiems 1 ir daugiau užsieniečių ar Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi Lietuvos Respublikoje, nemokančių valstybinės kalbos, dvejus metus nuo mokinio mokymosi pradžios Lietuvos Respublikoje pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas.

Atsisakyta pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimo gimnazijų I–IV gimnazijos klasių mokytojams, nes toks koeficiento didinimas neatitinka veiklos sudėtingumo kriterijaus ir diskriminuoja mokytojus, dirbančius su 1–8 klasių mokiniais. Pažymėtina, kad Įstatyme nustatyta, jog mokytojams pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai dėl veiklos sudėtingumo gali būti didinami iki 20 procentų kitais įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje nustatytais atvejais. Vadovaujantis šia norma, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai dėl veiklos sudėtingumo galės būti didinami visiems mokytojams, kurių veiklai galės būti pritaikytas kitokio pobūdžio veiklos sudėtingumo kriterijus.

Taip pat atsisakyta nuostatos įvardyti konkrečias bendrojo ugdymo mokyklas ar jų grupes, kuriose dirbantiems mokytojams dėl veiklos sudėtingumo didinami pareiginės algos koeficientai. Įstatyme nustatyta mokyklų paskirtis, kuriose dirbantiems mokytojams didinami pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai dėl veiklos sudėtingumo, vadovaujantis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“, – bendrosios bendrojo ugdymo mokyklos, specialiosios mokyklos, skirtos mokiniams, dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintiems didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokyklos, skirtos mokiniams, dėl nepalankių aplinkos veiksnių turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.

Siekdami tinkamo Įstatymo įgyvendinimo, atkreipiame dėmesį į svarbiausius mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas, darbo apmokėjimo sistemos keitimo aspektus.

1. Įstaigos darbo apmokėjimo sistemos keitimas

Nuo 2017 m. vasario 2 d. pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalį biudžetinės įstaigos turi turėti darbo apmokėjimo sistemą, kuri nustatoma kolektyvinėje sutartyje ir (ar) vidaus ar darbo tvarkos taisyklėse.

Įsigaliojus Įstatymui, įstaigos darbo apmokėjimo sistema turėtų būti papildyta šiomis nuostatomis:

1) pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento, didinamo iki 20 procentų, kriterijai. Pažymėtina, kad pagal Įstatymo 5 priedo 2.2, 12.4, 18.3, 23.3, 28.3, 32.2, 39.2, 43.4, 47.3 papunkčius suteikiama *galimybė* biudžetinės įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje nustatyti kitus, tai yra Įstatyme nenumatytus, didinimo kriterijus. Biudžetinės įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje nenumatytus minėtų kriterijų, pareiginės algos koeficientas galės būti didinamas tik pagal Įstatymo nustatytus kriterijus;

2) detalizuojami pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimo dėl veiklos sudėtingumo kriterijai, nurodyti Įstatymo 5 priedo 2, 12, 18, 23, 28, 32, 39, 43, 47 punktuose, atsižvelgiant į veiklos sudėtingumo apimtį;

3) pagal Įstatymo 5 priedo 10 punktą biudžetinės įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje gali būti nustatomi kiti, tai yra Įstatyme nenumatyti, mokytojo, dirbančio pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo kriterijai.

Prieš nustatant darbo apmokėjimo sistemą, turi būti įvykdytos darbuotojų informavimo ir konsultavimo procedūros Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka (toliau – DK).

2. Pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento nustatymas

Mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas nustatomas pagal Įstatymo 5 priede atitinkamai pareigybei nustatytą pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų intervalą, pagal biudžetinės įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje nustatytą detalizavimą ir atsižvelgiant į įstaigai darbo užmokesčiui patvirtintas lėšas.

Pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas didinamas dėl veiklos sudėtingumo pagal Įstatyme ir biudžetinės įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje nustatytus kriterijus.

Siūlytina pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimą dėl nuolatinio veiklos sudėtingumo (pvz., darbas tam tikro tipo įstaigoje) įforminti darbo sutartyje, aiškiai nurodant, kokių procentiniu dydžiu darbo sutartyje sulytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimas. Trumpalaikio veiklos sudėtingumo atveju, mūsų nuomone, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimas gali būti įforminamas biudžetinės įstaigos vadovo sprendimu (įsakymu).

Pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimas dėl veiklos sudėtingumo nustatomas už visą darbo laiko normą.

Pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimo procentas nustatomas biudžetinės įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje, atsižvelgiant į veiklos sudėtingumo apimtį (pvz., mokytojui skirtų kontaktinių valandų skaičių klasėje, kurioje mokosi mokiniai, dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintys didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių; mokinių, dėl kurių veikla laikoma sudėtinga, skaičių; klasės (grupės) dydį ir pan.).

Mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas priklauso ir nuo mokytojo turimos kvalifikacinės kategorijos. Kvalifikacinės kategorijos suteikiamos Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-3216, nustatyta tvarka. Atkreiptinas dėmesys, kad mokant giminingų dalykų įgytos kvalifikacinės kategorijos įskaitomos (Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų 62 punktas).

Tuo atveju, jeigu iki Įstatymo įsigaliojimo mokytojo ir pagalbos mokiniui specialisto pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas buvo didesnis už Įstatymo 5 priede nurodytą atitinkamai pareigybei nustatytą pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų intervalo didžiausią pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą (įskaitant ir pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimą dėl veiklos sudėtingumo), mokyklos vadovui, jo pavaduotojui ugdymui, ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjui, mokytojui ir pagalbos mokiniui specialistui taikomas iki šio Įstatymo įsigaliojimo nustatytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas tol, kol asmuo eina tas pačias pareigas arba įstatymų nustatyta tvarka pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas bus sumažintas (Įstatymo 9 straipsnio 7 dalis).

3. Dėl darbo laiko normos

Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), etatinis darbo apmokėjimas, reglamentuojamas Įstatymu, *nekeičia* mokytojų darbo laiko normos. Įstatymo 5 priedo 4 punkte numatyta, kad mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo laikas per savaitę yra 36 valandos (kontaktinės ir nekontaktinės). Sutrumpinta laiko – 36 valandų per savaitę – norma įtvirtinta ir šiuo metu galiojančio Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos

Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, 4.1 papunktyje.

Atkreipiame dėmesį, jog Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos yra pateikusi su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija suderintą nuomonę, kad, esant abiejų šalių išreikštai valiai, gali būti papildomai susitariama (galiojančioje darbo sutartyje) dėl darbo masto (darbo krūvio) padidinimo ir darbo funkcijos padidinta apimtimi apmokėjimo. Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymėjo, kad, esant tokiam abiejų šalių susitarimui, darbuotojui gali būti nustatyta DK 114 straipsnio 2 punkte reglamentuota maksimali darbo laiko trukmė (Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2017-10-19 raštas Nr. SD-25-12355 pridedamas).

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad DK 35 straipsnyje nustatyta, jog darbo sutarties šalys susitarimu dėl papildomo darbo, kuris tampa darbo sutarties dalimi, gali susitarti dėl darbo sutartyje *anksčiau nesulygtos* papildomos darbo funkcijos atlikimo. Esant susitarimui dėl papildomo darbo, taip pat taikoma DK 114 straipsnio 2 punkte numatyta maksimali darbo laiko trukmė¹.

Atsižvelgdami į minėtas DK normas ir Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomonę, siūlome su mokytojais, kurie po darbo apmokėjimo pakeitimų dirbs daugiau kaip 36 valandas per savaitę / daugiau kaip 1512 valandų per metus, *darbo sutartyse* sulygti dėl mokytojo darbo padidinto masto ir nurodyti konkretų darbo laiką per savaitę (mokslo metus), apmokėjimo sąlygas (pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas). Susitarimas dėl padidinto darbų masto turi būti sudarytas abipuse darbo sutarties šalių valia.

Atsižvelgiant į tai, kad, esant susitarimui dėl papildomo darbo, taikoma DK 114 straipsnio 2 punkte numatyta maksimali darbo laiko trukmė, siūlytina įvertinti, ar realiai mokytojas nevykdo kelių pedagoginių pareigybės funkcijų. Pavyzdžiui, ar mokytojas, dirbantis pagal bendrojo ugdymo programą, įgyvendina neformaliojo švietimo programą (-as). Tokiu atveju siūlytina darbo sutartyje vieną iš funkcijų įvardyti kaip papildomą darbą.

4. Dėl darbo sąlygų keitimo

4.1. Darbo laiko normos keitimas

Pažymėtina, kad pagal DK 112 straipsnio 1 dalį laiko norma – tai yra laiko trukmė, kurią darbuotojas vidutiniškai per tam tikrą laikotarpį turi dirbti darbdaviui, kad atliktų pareigas pagal darbo sutartį (neskaitant papildomo darbo ir viršvalandžių), *turi būti* nustatyta darbo sutartyje. Todėl, keičiant mokytojų darbo sutartis, reikia sulygti ir dėl darbo laiko normos. Siūlytina darbo sutartyje nustatyti darbo laiko normą ir per savaitę, ir per metus.

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomone, susitarimas dėl ne viso darbo laiko (DK 40 straipsnis) yra viena iš papildomų darbo sutarties sąlygų, reglamentuojamų DK II skyriaus antrajame skirsnyje, taigi, norint keisti darbuotojo darbo laiką (pvz., iš 36 val. darbo savaitės / 1512 darbo val. normą per metus į 20 val. darbo savaitę / 840 darbo valandų normą per metus arba atvirkščiai – iš 20 val. darbo savaitės / 840 darbo valandų normą per metus į 36 val. darbo savaitę / 1512 darbo val. normą per metus), reikalingas darbuotojo rašytinis sutikimas, o darbuotojo atsisakymas dirbti pasiūlytomis pakeistomis sąlygomis gali būti laikomas priežastimi nutraukti darbo santykius darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės DK 57 straipsnyje nustatyta tvarka (DK 45 straipsnis).

Pažymėtina, kad etatinis darbo apmokėjimas nekeičia mokytojo darbo laiko normos, o įgalina mokyklų vadovus sumokėti už visus mokytojo atliekamus darbus. Todėl etatinis darbo apmokėjimas nėra pagrindas mažinti mokytojo darbo laiką. Tai galėtų būti daroma, tik esant objektyvioms aplinkybėms, pavyzdžiui, mažėjant klasių komplektų skaičiui ir pan.

¹ DK 114 straipsnio 2 punkte numatyta, kad darbo laikas, įskaitant viršvalandžius ir darbą pagal susitarimą dėl papildomo darbo, per darbo dieną (pamainą) negali būti ilgesnis kaip dvylika valandų, neįskaitant pietų pertraukos, ir šešiasdešimt valandų per kiekvieną septynių dienų laikotarpį.

4.2. Dėl darbo apmokėjimo sąlygų keitimo

Pagal DK 34 straipsnį darbo apmokėjimas yra būtinoji darbo sutarties sąlyga. Darbo sutarties sąlygos dėl darbo apmokėjimo darbdavio iniciatyva keičiamos DK 45 straipsnio nustatyta tvarka. Pirmiausia pasiūloma darbuotojui dirbti pakeistomis darbo apmokėjimo sąlygomis. Darbuotojas turi pateikti atsakymą per darbdavio nustatytą terminą, kuris negali būti mažesnis nei 5 darbo dienos.

Darbuotojo atsisakymas dirbti pasiūlytomis pakeistomis sąlygomis gali būti laikomas priežastimi nutraukti darbo santykius darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės DK 57 straipsnyje nustatyta tvarka.

Pagal DK 57 straipsnio 7 dalį darbo sutartis nutraukiama, įspėjus darbuotoją prieš vieną mėnesį, o jeigu darbo santykiai tęsiasi trumpiau negu vienerius metus, – prieš dvi savaites. Šie įspėjimo terminai dvigubinami darbuotojams, kuriems iki įstatymų nustatyto senatvės pensijos amžiaus likę mažiau kaip penkeri metai, ir trigubinami darbuotojams, kurie augina vaiką (įvaikį) iki keturiolikos metų, ir darbuotojams, kurie augina neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų, taip pat neįgaliems darbuotojams ir darbuotojams, kuriems iki įstatymų nustatyto senatvės pensijos amžiaus liko mažiau kaip dveji metai.

Įspėjimo nutraukti darbo sutartį turinys reglamentuojamas DK 64 straipsnyje.

Pagal DK 57 straipsnio 8 dalį atleidžiamam darbuotojui turi būti išmokėta dviejų jo vidutinių darbo užmokesčių dydžio išeitinė išmoka, o jeigu darbo santykiai tęsiasi trumpiau negu vienerius metus, – pusės jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka.

Taip pat pagal Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 9 straipsnio 2 dalį biudžetinių įstaigų darbuotojams, atleistiems DK 57 straipsnyje nurodytu pagrindu, darbdavys moka ilgalaikio darbo išmokas.

Ilgalaikio darbo išmokos apskaičiavimo tvarka numatyta Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 10 straipsnyje. Teisę į ilgalaikio darbo išmoką turinčiam darbuotojui, jį atleidus iš darbo ir kai tarp jo ir darbdavio per trijų mėnesių laikotarpį po atleidimo nesudaroma nauja darbo sutartis, skiriama: 1) jo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsėsi nuo penkerių iki dešimties metų; 2) dviejų jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsėsi nuo dešimties iki dvidešimties metų; 3) trijų jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsėsi dvidešimt ir daugiau metų.

5. Dėl darbo krūvio nustatymo metinėmis valandomis

Atkreiptinas dėmesys į tai, jog nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. darbo sąlygos neturėtų blogėti vien dėl to, jog krūvis savaitinėmis valandomis perskaičiuojamas į krūvį metinėmis valandomis. Jeigu savaitinėmis valandomis skaičiuojant būtų nustatytas iš viso 36 valandų krūvis, tai metinėmis valandomis skaičiuojant turėtų būti nustatytas iš viso 1512 valandų krūvis, t. y. vienos mokytojo pareigybės darbo laiko norma.

Atitinkamai turėtų būti skaičiuojama ir mokytojo pareigybės (etato) dalis: savaitinis darbo valandų krūvis dauginamas iš 42 darbo savaičių ir gautas rezultatas dalijamas iš vienos pareigybės darbo normos – 1512 metinių valandų.

6. Dėl darbo sutarties pakeitimo įforminimo

Keičiant darbo sutarties sąlygas, pakeitimai atliekami abiejuose darbo sutarties egzemplioriuose. Susitarant dėl darbo sutarties pakeitimo, darbo sutartyje turi būti nurodoma: kurios jos sąlygos pakeistos, pakeitimo (papildymo) data bei teisinis pagrindas. Be to, darbo sutarties pakeitimas (papildymas) patvirtinamas abiejų šalių (darbdavio atstovo bei darbuotojo) parašais, nurodant jų vardus bei pavardes.

7. Dėl mokytojų pareigybių skaičiaus nustatymo

Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. įvedant mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas, išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, etatinį darbo apmokėjimą, jų pareigybių skaičius biudžetinės įstaigos darbuotojų pareigybių sąrašė nustatomas, atsižvelgiant ²:

1) pagal atitinkamas ugdymo programas biudžetinėje įstaigoje dirbančių mokytojų kontaktinių valandų skaičių per mokslo metus;

2) vidutinį kontaktinių valandų, tenkančių per mokslo metus vienai pareigybei, skaičių;

3) iki 2019 m. rugpjūčio 31 d. – iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų valandų (kontaktinių ir nekontaktinių), vidutiniškai tenkančių per mokslo metus vienai pareigybei, skaičių, kuris yra 1386.

Pareigybių skaičius gaunamas, kontaktinių valandų skaičių per mokslo metus padalijus iš vidutinio kontaktinių valandų, tenkančių per mokslo metus vienai pareigybei, skaičiaus, o iki 2019 m. rugpjūčio 31 d. – minėtą dalmenį dar padauginus iš indeksavimo koeficiento, kuris lygus 0,9167.

Šis *indeksavimo koeficientas (0,9167)* nustatytas, atsižvelgiant į tai, kad etatinis mokytojų darbo apmokėjimas yra įvedamas dviem etapais. Įvedant etatinį darbo apmokėjimą, kiekvienai formuojamai pareigybei įvedamos papildomai apmokamos nekontaktinės valandos (iš viso 252 per mokslo metus): nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. – 126 valandos per mokslo metus, nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. – dar 126 valandos per mokslo metus. Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. **finansavimas** bus skiriamas 1386 metinėms valandoms, todėl pereinamuoju laikotarpiu (nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.) nustatytas pareigybių skaičius bus mažesnis, nei įvedus etatinį darbo apmokėjimą visa apimtimi, ir sudarys 91,67% galutinio pareigybių skaičiaus, kuris bus suformuotas nuo 2019 m. rugsėjo 1 dienos. Minėtasis indeksavimo koeficientas (0,9167) apskaičiuotas iki 2019 m. rugpjūčio 31 d., nustatytą finansuojamų valandų skaičių vienai pareigybei (1386 val.) padalijus iš pareigybei nustatyto valandų skaičiaus (1512 val.), apibrėžiančio vienos mokytojo pareigybės darbo krūvį. Nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. šis indeksavimo koeficientas nebus taikomas, nes etatinis darbo apmokėjimas bus įgyvendinamas visa apimtimi ir bus finansuojamas visas pareigybei nustatytas valandų skaičius (1512 val.).

Kai mokiniai ugdomi pagal bendrojo ugdymo programas, kontaktinių valandų skaičius per mokslo metus nustatomas, atsižvelgiant į sąlyginių klasių (grupių) skaičių ir dydį, nustatytus pagal Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679, taip pat biudžetinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos papildomai finansuojamą klasių (grupių) skaičių.

Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše nurodoma, kaip pagal faktinį mokinių skaičių nustatyti sąlyginį klasių skaičių, taip pat sąlyginį klasės dydį. Atsižvelgiant į sąlyginį klasės dydį, kiekvienai klasei yra nustatytas ugdymo planui įgyvendinti būtinų kontaktinių valandų skaičius per mokslo metus: mažiau kontaktinių valandų skiriama mažoms klasėms (nuo nustatyto mažiausio mokinių skaičiaus iki 11 mokinių), daugiau – vidutinio dydžio klasėms (nuo 12 iki 20 mokinių), daugiausia – didelėms klasėms (nuo 21 mokinio).

Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše nustatoma, kad sąlyginis pareigybių skaičius klasei apskaičiuojamas, nustatytą klasės *kontaktinių valandų skaičių per mokslo metus* padalijus iš nustatytos *vidutinės kontaktinių valandų, tenkančių vienai pareigybei, normos per mokslo metus* pagal sąlyginį klasės dydį. Bendras sąlyginis pareigybių skaičius apskaičiuojamas, sąlyginį pareigybių skaičių klasei padauginus iš sąlyginių klasių skaičiaus. Minėtame teisės akte nustatytais atvejais apskaičiuotasis sąlyginis pareigybių skaičius dar dauginamas iš nustatyto sąlyginio pareigybių skaičiaus klasei indeksavimo koeficiento (pvz., profesinių mokyklų mokiniams, mokiniams, besimokantiems tautinės mažumos kalba arba daugiakalbėje aplinkoje, specialiųjų, pataisos įstaigų, ligoninių, sanatorių mokyklų mokiniams ir kt.).

² Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, taip pat 10 straipsnio 2 ir 3 dalis.

Tais atvejais, kai mokinių skaičius klasėje nesiekia nustatyto mažiausio mokinių skaičiaus, savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija turėtų skirti papildomą finansavimą (atitinkanti klasės, turinčios mažiausią mokinių skaičių, finansavimą) ir todėl mokyklos pareigybių skaičius gali būti didesnis nei apskaičiuotasis pagal Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą.

Kai mokiniai ugdomi pagal profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), *kontaktinių valandų skaičius per mokslo metus* nustatomas, atsižvelgiant į klasių (grupių) skaičių ir dydį, kuriuos nustato biudžetinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija. Primename, kad rekomendacijos dėl vidutinio mokinių skaičiaus grupėje dydžio, įgyvendinant meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas, numatytos Rekomendacijose dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo 2015 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-48 (www.smm.lt/web/lt/smm-svietimas/svietimas-neformalusis). *Vidutinis kontaktinių valandų, tenkančių per mokslo metus vienai pareigybei, skaičius* nustatomas pagal Įstatymo 5 priedo 9 punkte nustatyto mokytojo, turinčio kvalifikacinę kategoriją, mažiausio ir didžiausio galimo kontaktinių valandų skaičiaus per mokslo metus aritmetinį vidurkį: $(672+1032)/2=852$.

Mūsų nuomone, savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai skyrus papildomą finansavimą, mokytojų, dirbančių pagal neformaliojo ir profesinio mokymo programas, pareigybių skaičius gali būti didesnis nei apskaičiuotasis pagal Įstatymą. Skiriant papildomą finansavimą savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, siūlytina atsižvelgti į įstaigos vykdomų programų specifiką (pvz., dailės, šokio, teatro, muzikos, sporto formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa), programose numatytas mokymosi formas (grupinio, pavienio) bei funkcijų, skirtų pasirengti įgyvendinti programas (pvz., specifinių medžiagų ir darbo priemonių parengimas, įvairių technologinių procesų atlikimas), ir funkcijų, susijusių su veikla mokyklos bendruomenei, apimti.

Atsižvelgdami į tai, kad mokytojų pareigybių skaičiaus nustatymas yra reglamentuojamas Įstatyme ir Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše, manome, jog papildomas reguliavimas savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos lygmeniu (pareigybių (etatų) normatyvai ir pan.) yra netikslingas.

8. Dėl mokytojų darbo krūvio sandaros nustatymo

Pagal Įstatymo 5 priedo 10 punktą mokytojo, dirbančio pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandarą nustato biudžetinės įstaigos vadovas pagal 5 priedo 7 ir 9 punktuose nustatytą kontaktinių valandų, valandų funkcijoms, susijusioms su kontaktinėmis valandomis, vykdyti ir valandų funkcijoms, susijusioms su veikla mokyklos bendruomenei, vykdyti proporciją per mokslo metus, kvalifikacinę kategoriją, ugdymo (mokymo) programą, dalyką (dalykų grupę, mokymo modulį) ir kitus biudžetinės įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje nustatytus kriterijus, atsižvelgdamas į švietimo ir mokslo ministro patvirtintas rekomendacijas dėl mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros.

9. Mokytojų pareigybių aprašymų rengimas

Pagal Įstatymo 4 straipsnio 3 dalį biudžetinės įstaigos vadovas tvirtina mokytojų pareigybių aprašymus, parengtus pagal Mokytojų (išskyrus trenerius) pareigybių aprašymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. V-674.

Mokytojų pareigybių aprašymų pavyzdžių bus pateikta interneto svetainėje www.etatinis.lt.

10. Kiti Įstatyme įtvirtinti pakeitimai

Mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, ir meninio ugdymo mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, darbo apmokėjimo sąlygos iš esmės nekeičiamos. Mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ugdymo programas, ir meninio ugdymo mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientai nurodyti Įstatymo 5 priedo II skyriuje. Mokytojų, dirbančių pagal priešmokyklinio ugdymo programas, pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientai nurodyti Įstatymo 5 priedo III skyriuje. Jų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai, palyginti su mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ugdymo programas, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientais, padidinti: minimalūs – 5 procentais, maksimalūs – 20 procentų, atsisakant dabar galiojančiame Įstatyme 37.1.6 papunkčio nuostatos, kad pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai didinami 5–20 procentų priešmokyklinio ugdymo pedagogams.

Mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, taikomi tokie patys veiklos sudėtingumo kriterijai kaip ir dabar, tik siūlomas dar vienas – už užsieniečių ar Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi Lietuvos Respublikoje ir nemokančių valstybinės kalbos, ugdymą pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas – papildomas veiklos sudėtingumo kriterijus.

Pagalbos mokiniui specialistų darbo apmokėjimo pakeitimai. Pagalbos specialistų darbo apmokėjimo sąlygos iš esmės nekeičiamos. Atsisakoma išsilavinimo kaip atskiro darbo užmokesčio kriterijaus, nes reikalavimai darbo kokybei bei atsakomybės lygiui nepriklauso nuo išsilavinimo. Be to, suteikiant pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacines kategorijas, įvertinamas ir išsilavinimas (Įstatymo 5 straipsniu keičiamo 8 straipsnio 4 dalis; Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-3216).

Pagalbos mokiniui specialistų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai nustatyti Įstatymo 5 priedo IV–VII skyriuose. Jiems pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientai nustatyti, atsižvelgiant į pedagoginio darbo stažą, kvalifikacinę kategoriją (jei pareigybė atestuojama) ir į veiklos sudėtingumą. Jiems pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai didinami IV–VII skyriuose nurodytais procentais.

Mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų darbo apmokėjimo sąlygos.

Mokyklų vadovams ir jų pavaduotojams ugdymui pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai nustatomi, atsižvelgiant į mokinių skaičių (vadovams mokinių skaičius nustatomas tokiais intervalais: iki 200 mokinių, 201–600 mokinių, 601 ir daugiau mokinių; jų pavaduotojams: iki 500 mokinių, 501 ir daugiau mokinių) ir pedagoginio darbo stažą (pedagoginis stažas nurodomas tokiais metų intervalais: iki 10, 10–15, daugiau kaip 15). Toks mokinių skaičiaus mokyklose intervalas pasirinktas, atsižvelgiant į realų mokinių skaičių mokyklose.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. Švietimo įstatyme nebeliko nuostatos dėl vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų privalomos atestacijos ir jiems nebesuteikiamos vadybinės kvalifikacinės kategorijos, Įstatyme atsisakoma jų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus nustatyti, atsižvelgiant į jų įgytą vadybinę kvalifikacinę kategoriją. Kadangi visų mokyklų vadovams ir pavaduotojams ugdymui nustatyti tokie patys kvalifikaciniai reikalavimai, atsisakoma vadovus, jų pavaduotojus ugdymui grupuoti pagal mokyklų grupes ir paskirti – ikimokyklinio ugdymo mokyklos; bendrosios bendrojo ugdymo mokyklos; vaikų socializacijos centrai, sanatorijų mokyklos, specialiosios mokyklos, specialiojo ugdymo centrai, specialiosios mokyklos–daugiafunkciai centrai ir bendrojo ugdymo mokyklos, turinčios bendrabučius; Vilniaus lietuvių namai, Lietuvos sutrikusios klausos vaikų ikimokyklinio ugdymo centras; profesinio mokymo įstaigos; neformaliojo vaikų švietimo mokyklos – pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai vadovams ir jų pavaduotojams ugdymui nustatomi vienoje – mokyklų – grupėje.

Mokyklų vadovams ir jų pavaduotojams ugdymui dėl veiklos sudėtingumo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai didinami: jeigu jie dirba mokyklose (padaliniuose), skirtose

mokiniam, dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintiems didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokyklose, skirtose mokiniams, dėl nepalankių aplinkos veiksnių turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių; bendrosiose bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose ir ikimokyklinio ugdymo mokyklose, jei šiose įstaigose mokosi 10 ir daugiau mokinių, turinčių didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, jei mokykloje ugdoma 10 ar daugiau užsieniečių ar Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių gyventi į Lietuvos Respubliką, nemokančių valstybinės kalbos, dvejus metus nuo mokymosi pagal bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas pradžios Lietuvos Respublikoje.

Ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams, atsižvelgiant į pedagoginio darbo stažą ir išsilavinimą, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai nustatyti Įstatymo 5 priedo IX skyriuje. Jų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai didinami pagal Įstatymo 5 priedo 47 punkte nustatytus kriterijus.

Įstatyme atsisakoma nuostatos, kad mokyklų vadovų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai nustatomi nesumažinti, jeigu jiems numatytos 5 kontaktinės valandos, dirbant pagal bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programas, per savaitę arba 200 kontaktinių profesinio mokymo dalykų valandų per mokslo metus. Mokyklų vadovų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams, neturintiems šių valandų, pareiginės algos pastovioji dalis nemažinama.

Atsisakyta pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimo gimnazijų, konservatorių vadovams, jų pavaduotojams, ugdymo skyrių vedėjams, nes toks koeficiento didinimas neatitinka veiklos sudėtingumo kriterijaus ir diskriminuoja kitų tipų mokyklose dirbančius mokyklų vadovus, jų pavaduotojus, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjus. Tačiau suteikta teisė didinti pareiginės algos koeficientus iki 20 procentų mokyklų vadovams pagal savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos nustatytus kriterijus, o mokyklų vadovų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams – pagal biudžetinės įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje nustatytus kriterijus. Taip pat siekiant užtikrinti teisėtus lūkesčius, numatyta (Įstatymo 9 straipsnio 7 dalis), kad jeigu iki šio Įstatymo įsigaliojimo mokyklos vadovo, jo pavaduotojo ugdymui, ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas buvo didesnis už Įstatymo 8 straipsniu išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 5 priede nurodytą atitinkamai pareigybei nustatytame pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų intervale esančią didžiausią pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą (įskaitant ir pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimą dėl veiklos sudėtingumo), mokyklos vadovui, jo pavaduotojui ugdymui, ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjui taikomas iki Įstatymo įsigaliojimo nustatytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas tol, kol asmuo eina tas pačias pareigas arba įstatymų nustatyta tvarka pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas bus sumažintas.

Mokyklų vadovams, jų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams nuo 2019 m. kovo 1 d. nustatoma pareiginės algos kintamoji dalis. Atsižvelgiant į tai, Įstatyme nustatyta, kad švietimo įstaigų vadovams, jų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams, kurių darbo užmokestis, įsigaliojus šiam Įstatymui, yra mažesnis, palyginti su iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusiū nustatytu darbo užmokesčiu, ne ilgiau kaip iki 2019 m. kovo 1 d. mokamas iki 2018 m. rugpjūčio 31 d. jiems nustatytas darbo užmokestis.

Daugiau informacijos apie Įstatymo įgyvendinimą pateikiama interneto svetainėje www.etatinis.lt.

DĖL MOKYMO LĖŠŲ APSKAIČIAVIMO, PASKIRSTYMO IR PANAUDOJIMO

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 18, 23, 43, 58, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymą (2018 m. birželio 29 d. Nr. XIII-1397), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuris bus taikomas, paskirstant mokymo lėšas

valstybinėms, savivaldybių ir nevalstybinėms mokykloms nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. (pagal mokinių skaičių rugsėjo 1 dieną).

Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 (toliau – MK metodika), ir Eksperimentinė mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimu Nr. 1199 (toliau – Eksperimentinė metodika), neteks galios.

Pagrindiniai pokyčiai yra šie:

1. *Lėšos ugdymo planui (ugdomajai veiklai) įgyvendinti* skiriamos pagal lėšų skyrimo klasei (grupei) principą. Šios lėšos apskaičiuojamos, bazinės ugdymo lėšas („klasės krepšelį“) padauginus iš sąlyginių klasių (grupių) skaičiaus, nustatyto pagal formulę, atsižvelgiant į faktinį mokinių skaičių mokinių sraute. Klasei priskiriamų bazinių ugdymo lėšų dydis priklauso nuo sąlyginės klasės (grupės) dydžio: mažai klasei skiriamos mažiausio dydžio bazinės ugdymo lėšos, vidutinio dydžio klasei – vidutinės, didelei – didelės. Jei sraute bus mažiau mokinių nei Apraše nustatytas minimalus skaičius, finansavimas bus skiriamas tik daliai klasės (0,33 arba 0,5 pagal Aprašo 4 priedą). Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. finansavimas neužpildytoms 1–8 klasėms bus skiriamas tik tada, kai savivaldybės garantuos iki viso klasės komplekto trūkstamos dalies finansavimą, o I–IV gimnazijos klasėms – tik išimtiniais atvejais (pagal Aprašo 4 priedo redakciją, kuri įsigalios 2019 m. sausio 1 d. ir bus taikoma, apskaičiuojant mokymo lėšų sumą pagal mokinių skaičių 2019 m. rugsėjo 1 dieną).

2. Pakeisti lėšų *ugdymo procesui organizuoti ir valdyti* apskaičiavimo ir skyrimo principai: Aprašo 1 priede nustatyti ugdymo reikmių koeficientai, pagal kuriuos apskaičiuojamos lėšų sumos vienam mokiniui metams (iki šiol šios lėšos buvo skaičiuojamos nuo lėšų ugdymo planui) ir jos bus skiriamos ne tiesiogiai mokyklai, o savivaldybei, kuri jas paskirstys mokykloms savo nustatyta tvarka.

3. Pakeistas lėšų *švietimo pagalbai* apskaičiavimas, skyrimas ir panaudojimas: Aprašo 1 priede nustatyti ugdymo reikmių koeficientai, pagal kuriuos apskaičiuojamos lėšų sumos vienam mokiniui metams. Šios lėšos bus skiriamos ne tiesiogiai mokyklai, o savivaldybei, kuri jas paskirstys mokykloms ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančioms įstaigoms savo nustatyta tvarka.

4. Nustatyta atskira mokymo lėšų 2 % dalis, kurią naudos savivaldybės ir skirs *ugdymo finansavimo poreikių skirtumams tarp mokyklų sumažinti* (dėl pareiginių algų koeficientų skirtumų, rečiau pasirenkamų užsienio kalbų laikinųjų grupių sudarymo, mokymo namuose ir kt.), kuri nebus perskirstoma, lėšas atimant iš vienu mokyklų ir skiriant kitoms, bet bus padalinama toms mokykloms, kuriose yra didesni finansavimo poreikiai (iki šiol skirtumams tarp mokyklų išlyginti savivaldybės naudodavo tam tikrą dalį mokymo lėšų: pagal MK metodiką – 6 (7) %, pagal Eksperimentinę metodiką – 4 (5) %).

5. Atsisakyta atskiros dalies, numatytos *dailės, muzikos ir choreografijos moduliams neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti* (šios reikmės gali būti patenkintos iš formalųjų švietimą papildančių ugdymui skiriamų mokymo lėšų), ir atitinkamai padidintos mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui skiriamos lėšos.

6. *Palyginti su Eksperimentine metodika*, atlikti ir kiti pakeitimai: lėšų apskaičiavimas ugdymo planui įgyvendinti susietas su etatiniu mokytojų darbo apmokėjimu, pakeisti vidurinio ugdymo programų ir jungtinių klasių finansavimo principai, peržiūrėti sąlyginių klasių (grupių) skaičiaus nustatymo principai.

Tikimasi, kad, įgyvendinus Aprašą, bus užtikrintas stabilesnis ugdymo reikmių finansavimas, sumažės finansavimo priklausomybė nuo kiekvieno mokinio. Bus užtikrintas tolygesnis lėšų paskirstymas – tai prisidės ir prie mokymosi rezultatų netolygumų mažinimo. Savivaldybėms bus sudarytos sąlygos efektyviau organizuoti mokyklų valdymą ir administravimą, susieti jį su mokyklų tinklo pertvarkos planų įgyvendinimu. Bus sudarytos sąlygos efektyviau organizuoti švietimo pagalbos teikimą, taikyti lankstesnius ir veiksmingesnius jos teikimo modelius, kad lėšos būtų panaudojamos tikslingai ir pasiektų kiekvieną mokinį, kuriam ši pagalba būtina (pvz., vienoms mokykloms bus skiriama lėšų pagalbos specialistų pareigyboms išlaikyti, kitose mokyklose švietimo

pagalbos paslaugos bus teikiamos centralizuotai). Aiškesnis ir paprastesnis švietimo pagalbai skiriamų lėšų apskaičiavimas leis geriau įvertinti, ar lėšos panaudojamos pagal paskirtį. Didesni tam tikrų mokyklų finansavimo poreikiai nebus dengiami kitų mokyklų – tam bus panaudojama specialiai šiam tikslui skirta lėšų dalis.

Siekdami tinkamo Aprašo įgyvendinimo, paaiškiname svarbiausius mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo aspektus.

1. Dėl lėšų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti paskirstymo ir panaudojimo

Lėšos ugdymo procesui organizuoti ir valdyti yra apskaičiuojamos, Aprašo 1 priede nustatytą ugdymo reikių koeficientą padauginus iš pareiginės algos bazinio dydžio ir mokinių skaičiaus: pagal šiuo metu nustatytą pareiginės algos bazinį dydį (132,5 Eur) mokiniams, besimokantiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, jos sudaro 65 Eur per metus, mokiniams, besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas, – 130 Eur per metus.

Atkreiptinas dėmesys, kad ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas yra savivaldybės savarankiškoji funkcija ir pagal Aprašą mokinių, besimokančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, mokymo reikmėms skiriama tik dalis mokymo lėšų (ugdymo procesui organizuoti ir valdyti – pusė šiam tikslui būtinos sumos). Kitą finansavimo dalį šiam tikslui turėtų skirti savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija.

Lėšos ugdymo procesui organizuoti ir valdyti gali būti naudojamos:

- 1) mokyklos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjo darbo užmokesčiui (įskaitant pareiginės algos kintamąją dalį);
- 2) neformaliojo švietimo organizatoriaus darbo užmokesčiui;
- 3) priemonėms, kai nustatyta apimtimi ugdymo proceso organizavimo ir valdymo funkcijas vykdo kiti darbuotojai;
- 4) daliai ugdymo proceso organizavimo ir valdymo darbų atlikimo paslaugų pirkti (pvz., pamokų tvarkaraščiui sudaryti).

Kiekvienai mokyklai, atsižvelgiant į mokyklos paskirtį, vykdomas bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programas, mokinių skaičių (tarp jų – gyvenančių mokyklos bendrabutyje), nustatomas ugdymo procesui organizuoti ir valdyti skirtų pareigybių skaičius, pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientai, apskaičiuojamos lėšos ugdymo procesui organizuoti ir valdyti.

Bendrojo ugdymo mokykloms (išskyrus specialiojo ugdymo mokyklas) rekomenduojamas pareigybių, skirtų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, skaičius, kai mokykloje pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas mokosi:

- 1) iki 120 mokinių – ne mažiau kaip 1 pareigybė;
- 2) 121–200 mokinių – iki 2 pareigybių;
- 3) 201–600 mokinių – iki 3 pareigybių;
- 4) 601 ir daugiau – iki 4 pareigybių.

Rekomenduojama, kad pareigybių, skirtų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, darbo užmokesčio fondo ir mokytojų (įskaitant klasių kuratoriaus pareigybę) darbo užmokesčio fondo santykis sudarytų ne daugiau kaip 10 procentų.

Specialiosioms mokykloms rekomenduojamas pareigybių, skirtų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, skaičius, kai mokykloje pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas mokosi:

- 1) iki 70 mokinių – iki 2 pareigybių;
- 2) 71 ir daugiau mokinių – iki 3 pareigybių.

Specialiojo ugdymo centrams, kurie pagal nuostatus teikia metodinę pagalbą, papildomai gali būti skiriama 1 pareigybė.

Nevalstybinėms mokykloms lėšos ugdymo procesui organizuoti ir valdyti skiriamos, taikant tuos pačius kriterijus kaip ir savivaldybių mokykloms, ir turi būti to paties dydžio kaip ir lėšos, skiriamos atitinkamoms savivaldybių mokykloms.

2. Dėl lėšų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose paskirstymo ir panaudojimo

Lėšos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose (toliau – lėšos švietimo pagalbai) yra apskaičiuojamos, Aprašo 1 priede nustatytą ugdymo reikmių koeficientą padauginus iš pareiginės algos bazinio dydžio ir mokinių skaičiaus.

Švietimo pagalbos teikimas mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai yra savivaldybės savarankiškoji funkcija. Rekomenduojama savivaldybės lėšas, skirtas švietimo pagalbai, konsoliduoti su lėšomis, skirtomis švietimo pagalbai savivaldybėms iš valstybės biudžeto, ir nusistatyti švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, mokyklai ir šeimai tvarką, garantuojančią pagalbos prieinamumą kiekvienam švietimo bendruomenės nariui, kuriam jos reikia.

Lėšos švietimo pagalbai gali būti naudojamos:

1) socialinių pedagogų, psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų, tiflopedagogų, surdopedagogų, mokytojo padėjėjų, gestų kalbos vertėjų pareigybių, įsteigtų mokyklose, darbo užmokesčiui;

2) švietimo pagalbos paslaugoms pirkti, užtikrinant švietimo pagalbos teikimą mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai;

3) pedagoginės psichologinės tarnybos / švietimo pagalbos tarnybos mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo, pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, mokyklai ir šeimai funkcijoms finansuoti;

4) paslaugoms pedagoginės psichologinės tarnybos funkcijoms atlikti pirkti;

5) mokyklos bibliotekos darbuotojų darbo užmokesčiui.

Nustatant švietimo pagalbos specialistų pareigybių skaičių mokyklose, vadovaujasi šiais dokumentais ir jų įgyvendinimo rekomendacijomis:

1) socialinio pedagogo – Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 „Dėl Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2) psichologo – Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-663 „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3) specialiojo pedagogo, logopedo, surdopedagogo, tiflopedagogo – Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašo patvirtinimo“;

4) mokytojo padėjėjo, gestų kalbos vertėjo – Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Jei mokykla neturi švietimo pagalbos specialistų, tokiai mokyklai švietimo pagalbai skirtos lėšos gali būti skiriamos psichologinės, socialinės pedagoginės, specialiosios pedagoginės pagalbos paslaugoms pirkti.

Jeigu lėšos švietimo pagalbai mokyklai neskiriamos, tai jos skiriamos pedagoginei psichologinei tarnybai / švietimo pagalbos tarnybai psichologinei, socialinei pedagoginei, specialiajai pedagoginei pagalbai teikti. Tokiu atveju pedagoginėje psichologinėje tarnyboje / švietimo pagalbos tarnyboje steigiamos papildomos švietimo pagalbos specialistų (psichologo, logopedo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo) pareigybės švietimo pagalbai mokiniams mokyklose teikti. Vienai pareigybei aptarnaujamų mokinių skaičius nustatomas, vadovaujantis anksčiau nurodytais atitinkamais dokumentais ir jų įgyvendinimo rekomendacijomis. Taip pat nustatomos mokyklos,

kuriuose švietimo pagalbą teikia pedagoginėje psichologinėje tarnyboje / švietimo pagalbos tarnyboje dirbantys švietimo pagalbos specialistai.

Lėšos, skirtos pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančioms įstaigoms (pedagoginėms psichologinėms tarnyboms, švietimo pagalbos tarnyboms), gali būti naudojamos:

1) specialiojo pedagogo, logopedo, psichologo, socialinio pedagogo darbo užmokesčiui mokėti, gydytojo neurologo paslaugoms pirkti;

2) pedagoginės psichologinės tarnybos funkcijoms, paslaugoms atlikti / pirkti.

Pedagoginę psichologinę tarnybą rekomenduojama steigti, jei savivaldybės teritorijoje gyvena ne mažiau kaip 2000 asmenų nuo 0 iki 21 metų.

Rekomenduojama steigti vieną mokyklos bibliotekininko pareigybę ne daugiau kaip 400 mokinių. Bibliotekai vykdant ugdomąją veiklą (pvz., įgyvendina ugdymo programas ar jų dalis, dalyvauja mokyklos projektinėje veikloje) ir esant galimybei, rekomenduojama pareigybę steigti mažesniai mokinių skaičiui.

Nevalstybinėms mokykloms lėšos švietimo pagalbai skiriamos, taikant tuos pačius kriterijus kaip ir savivaldybių mokykloms, ir turi būti to paties dydžio kaip ir lėšos, skiriamos atitinkamoms savivaldybių mokykloms.

3. Dėl lėšų skyrimo mokymui namuose

Mokymo lėšos mokinių, mokomų namuose, ugdymo planui įgyvendinti yra apskaičiuojamos ir skiriamos mokykloms, vadovaujantis Aprašo nuostatomis pagal tokių mokinių skaičių rugsėjo 1 dieną.

Tais atvejais, kai mokiniui (mokiniam) mokymas namuose yra paskirtas po rugsėjo 1 dienos, mokymui namuose rekomenduojama skirti papildomų lėšų iš savivaldybės paskirstomų lėšų ugdymo finansavimo poreikių skirtumams tarp mokyklų sumažinti. Jų skiriama, atsižvelgiant į mokyklų pateiktus skaičiavimus individualiam mokinio ugdymo planui finansuoti, paskirstant lėšas pagal poreikį per metus.

Mokinių, ugdomų pagal priešmokyklinio ugdymo programą, ugdymas namie organizuojamas ir ugdymo valandos skiriamos, vadovaujantis Priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-1106 „Dėl Priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Mokinių, ugdomų pagal bendrojo ugdymo programas, mokymas namie organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Ugdymo valandos skiriamos, vadovaujantis bendraisiais ugdymo planais, tvirtinamais švietimo ir mokslo ministro.

4. Dėl mokymo lėšų perskirstymo pagal mokinių skaičių 2018 m. rugsėjo 1 dieną

Atsižvelgiant į mokinių skaičių 2018 m. rugsėjo 1 d., savivaldybėms skirtos specialios tikslinės dotacijos mokymo reikmėms finansuoti lėšos bus perskirstytos, vadovaujantis Aprašo IV skyriaus nuostatomis. Prie perskirstomos sumos taip pat bus pridėtos papildomos lėšos, skirtos etatiniam mokytojų darbo apmokėjimui ir Aprašui įgyvendinti.

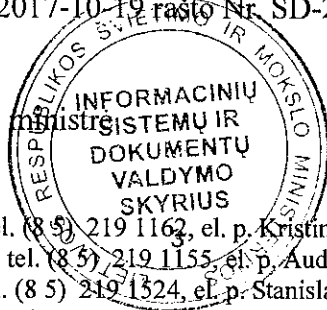
Pirmiausia kiekvienai savivaldybei bus skiriama mokymo lėšų suma, apskaičiuota pagal mokinių ir sąlyginį klasių (grupių) skaičių 2018 m. rugsėjo 1 dieną.

Likusi iš valstybės biudžeto skiriama mokymo lėšų suma savivaldybėms bus paskirstoma proporcingai joms iki perskirstymo nustatytoms metinėms specialios tikslinės dotacijos sumoms. Atkreipiame dėmesį, kad šias lėšas savivaldybės galės skirti pedagoginiams darbuotojams, kuriems už darbą mokama iš mokymo lėšų, darbo užmokesčiui, išėtinėms išmokoms ir kitoms su darbo santykiais susijusioms išmokoms ir kompensacijoms mokėti.

Prašytume savivaldybių administracijų švietimo padalinius šią informaciją pateikti įstaigoms, kuriose savivaldybė įgyvendina savininko / dalininko teises ir pareigas.

PRIDEDAMA. Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2017-10-19 rašto Nr. SD-25-12355 kopija, 3 lapai.

Švietimo ir mokslo ministras

Jurgita Petrauskienė

Kristina Markelienė, tel. (8 5) 219 1162, el. p. Kristina.Markeliene@smm.lt

Audronė Razmantienė, tel. (8 5) 219 1155, el. p. Audrone.Razmantiene@smm.lt

Stanislava Strolaitė, tel. (8 5) 219 1324, el. p. Stanislava.Strolaite@smm.lt

Jurgita Šerpatauskienė, tel. (8 5) 219 1202, el. p. Jurgita.Serpatauskiene@smm.lt

Dokumento nuorašas

Dokumento sudarytojas (-ai)	Švietimo ir mokslo ministerija, A. Volano g. 2, LT-01516 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO NR. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 STRAIPSNIŲ IR 5 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO BEI MOKYMO LĖŠŲ APSKAIČIAVIMO, PASKIRSTYMO IR PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠO ĮGYVENDINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2018-07-27 03:00 (GMT+03:00), SR-3365
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento formatas	ADOC-V1.0
Parašas #1	
Parašo galiojimas	Šis parašas galioja
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	JURGITA PETRAUSKIENĖ, ministrė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-07-27 15:07 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-07-27 15:08 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM, LT
Sertifikato galiojimo laikas	2016-12-14 11:13 (GMT+02:00) - 2019-12-14 11:13 (GMT+02:00)
Parašas #2	
Parašo galiojimas	Šis parašas galioja
Parašo paskirtis	Registracija

Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	KRISTINA MAKausKIENė, specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-07-27 15:15 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-07-27 15:15 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246, LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-01-16 13:21 (GMT+02:00) - 2020-01-16 13:21 (GMT+02:00)
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokobit ADoc v1.0
Nuorašo suformavimo data ir laikas	2018-07-27 15:32:02 (GMT+03:00)